

Ιστορικά - Έθνικά

■ Ἡ Μακεδονία ἦταν καὶ θὰ εἶναι πάντοτε Ἑλληνική

Ἡ συμβολὴ τῶν Μακεδόνων στὴν Ἐθνεγερσία τοῦ 1821*

Ἡ προσφορὰ τῆς Μακεδονικῆς Φάλαγγας

Ἡ συνεισφορὰ τῶν Μακεδόνων στὸν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων Ἱερὸ Ἀγῶνα τοῦ 1821, ὑπῆρξε ἀποφασιστικῆς σημασίας καὶ σπουδαιότητος.

Τὰ ἀπελευθερωτικὰ κινήματα ἄρχισαν πολὺ νωρὶς στὴ Μακεδονία. Ἡ παρουσία ὅμως, σ' αὐτὴν ἰσχυροῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταπνίγωνται αὐτὰ ἐν τῇ γενέσει τους.

Μὲ τρεῖς μεγάλες ἐπαναστατικὲς ἐστίες ποὺ δημιούργησαν οἱ Μακεδόνες, ἦτοι στὴν Χαλκιδικὴ ὑπὸ τὸν Ἐμμανουὴλ Παπά, στὴν περιοχὴ Βεροίας-Ναούσης καὶ Ἐδέσσης ὑπὸ τοὺς Ἀγγελῆ Γάτσο, Ζαφειράκη Θεοδόσιο καὶ Καρατάσο καὶ στὴν περιοχὴ Πιερίας-Ὀλύμπου ὑπὸ τοὺς Γρηγόριο Σάλα, Νικόλαο Κασομούλη καὶ Διαμαντὴ Ὀλύμπιο, ἀντιστάθηκαν σθεναρῶς στοὺς Τούρκους καὶ συνέβαλαν τὰ μέγιστα στὴν ἐπιτυχῆ ἔκβαση τοῦ ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος Ἱεροῦ ἐκείνου Ἀγῶνος τῶν Πανελλήνων.

Ἐνοπλιοι Μακεδόνες ἀγωνίζονται μὲ τοὺς ἀδελφούς τους σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Στὸ Μεσολόγγι, στὸ Πέτα, στὴν Κιάφα, στὴν Ὑδρα, στὰ Ψαρά, στὴ Σκιάθο, στὴν Εὐβοία, στὴ Στερεὰ καὶ ἀλλοῦ.

Τὸν πόθο γιὰ τὴν ἐλευθερία κράτησαν ἄσβεστο στὴν Μακεδονία οἱ Ἀρματωλοὶ καὶ οἱ Κλέφτες. Οἱ παντοειδεῖς διώξεις καὶ καταπίεσεις τῶν Τούρκων ἔγιναν ἀφορμὴ, ὥστε πολλοὶ Μακεδόνες νὰ τραποῦν στὰ βουνά, ἀπὸ ὅπου ἐνεργοῦσαν ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ κατακτητοῦ. Κυριώτερο κέντρο τῶν Κλεφτῶν αὐτῶν ἦταν ὁ Ὀλυμπος. Ὅσο δὲ οἱ Τούρκοι καταπίεζαν τοὺς Μακεδόνες, τόσο τὸ πατριωτικὸ τους συναίσθημα κρατυνόταν.

* * *

Θὰ πρέπει νὰ ἐξαρθῆ ἰδιαίτερα ἡ μεγάλη συμβολὴ στὴν Ἐθνεγερ-

σία του 1821, του ἐκ Σερρών καταγομένου, τραπεζίτου Ἐμμανουὴλ Παπά, ὁ ὁποῖος ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τεράστια περιουσία του, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Ἀγῶνος διέθεσε καὶ τὴν ζωὴ του, καθὼς ἐπίσης, καὶ τὴ ζωὴ ὄλων τῶν μελῶν τῆς οικογενείας του, ἀποτελουμένης ἀπὸ τὸν ἴδιο, τὴν σύζυγό του, τοὺς ὀκτῶ υἱοὺς του καὶ τὶς τρεῖς θυγατέρες του.

Τὸ ἔργο τοῦ Ἐμμανουὴλ Παπά, ὑπῆρξε μέγα μὲ τεράστια ἀπήχηση ἐπὶ τοῦ ὄλου Ἀπελευθερωτικοῦ τοῦ Ἑλλήνων Ἀγῶνος. Ἀτυχῶς ὅμως, τὴν 5η Δεκεμβρίου 1821 ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς ἀπεβίωσε ἐν πλῶ πρὸς τὴν Ὑδρα, ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας, σὲ ἡλικία μόλις 48 ἐτῶν. Ἔτσι, ἐξέλιπε μία συμπαθέστατη μορφή τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος τοῦ 1821, ὁ ἀκραιφνῆς καὶ δυναμικὸς ἐκεῖνος Ἕλληνας, στὸν ἔνθερμο πατριωτισμὸ τοῦ ὁποῖου ὠφειλόταν ἡ ἐπαναστατικὴ κίνηση τῆς Μακεδονίας. Τὸ Ἔθνος ἀποστερήθηκε τὸν Ἀρχιστράτηγο τῶν Μακεδονικῶν Δυνάμεων Ἐμμανουὴλ Παπά, τίτλο ποὺ ἀπένειμε σ' αὐτὸν ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης, Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς ἐν Ναυπλίῳ Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, «...διότι ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις, ἐξήγειρε τὴν Μακεδονίαν εἰς Ἐπανάστασιν, προσέφεραν ὑφίστας ὑπηρεσίας ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας καὶ συνέδραμεν τοὺς ἀδυνάτους ὁμογενεῖς τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Σερρῶν, τῆς Κασσανδρείας, τοῦ Ἁγίου Ὀρους καὶ ὅλης τῆς Χαλκιδικῆς».

* * *

Τελικῶς, ἡ Ἐπανάσταση στὴ Μακεδονία κατεπνίγη στὸ αἷμα, ἀφοῦ οἱ Τούρκοι διέθεσαν πρὸς τοῦτο μεγάλες στρατιωτικὲς δυνάμεις. Παρὰ ταῦτα, ὅμως, τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα τῶν Μακεδόνων δὲν ἐκάμφθη καὶ συνέχισαν ἀπτόητοι τὸν Ἀγῶνα, παρέχοντας τὴν συνδρομὴ τους στὴν λοιπὴ ἀγωνιζόμενη Ἑλλάδα καὶ προσφέροντας σ' αὐτὴν τοὺς βραχίονες καὶ τὸ αἷμα τους. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Μακεδόνες διακρίθηκαν στὶς μάχες γιὰ τὴν τόλμη, τὴν ἀνδρεία, τὴν αὐταπάρνηση καὶ τὸ γενναῖο φρόνημά τους. Προκειμένου, λοιπόν, νὰ συνεχίσουν τὸν Ἀγῶνα τους καὶ τὴν πολυτιμὴ συνεισφορά τους στὴν Ἐθνεγερσία, κατῆλθαν στὴν Νότιο Ἑλλάδα καὶ ἀφοῦ συγκρότησαν τὴν **Μακεδονικὴ Φάλαγγα**, παρεῖχαν ἀμέριστη τὴν συνδρομὴ τους στὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ἔλαβε χώρα τὸ 1830 μὲ τὸ Πρωτόκολλο τοῦ Λονδίνου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀνεγνωρίσθη διεθνῶς τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος μὲ ὄρια τὸν Σπερχειὸ καὶ τὸν Ἀχελῷο.

□

(*) Περιοδ. «Σύνδεσμος», ἀριθμ. τεύχους 503/Νοέμβριος 2015, σελ. 274-275. Τοῦ Κωνσταντίνου Β. Χιώλου. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.